

"Omavalitsuse reform selle mõiste avaras tähenduses on Eestile oluline ning riik peab olema ühinemist plaanivatele valdadele toetajaks, nõuandjaks ja abistajaks," ütles president Toomas Hendrik Ilves kohtumisel mullu kolme omavalitsuse ühinemise järel moodustud Lääne-Saare valla juhtidega Nasval.

Lümanda, Kaarma ja Kärla valla ühinemise järel loodud omavalitsuses elab viiendik Saaremaa elanikest – 7241 inimest ning selles on 115 küla ja neli alevikku. Lääne-Saare valla aastaeelarve on 7,5 miljonit eurot, mis annab neile finantsvõimekuse senisest suuremateks projektideks.

"Väikeses vallas oli ühinemise ees kõige rohkem hirme, aga tegelikult on väike vald sellest kõige rohkem võitnud," kinnitas 860 elanikuga endise Lümanda valla viimane vallavanem Jaanika Tiitson.

Ühinemise üks mõjukas eestkõneleja, endine Kaarma ja nüüdne Lääne Saare vallavanem Andres Tinno kahjatses, et uue omavalitsuse volikogu valimistel läinud detsembris ei saanud kasutada e-hääletust ja eelhääletada ei saanud näiteks mandril elavad saarlased, mis toonuks kindlasti rohkem inimesi valima, samuti ei olnud hääletustulemuste edastamise tavapärasest elektroonilist süsteemi, vaid kõigest Excel.

President Ilves toetas ideed, et Siseministerium võiks koostöös Vabariigi Valimiskomisjoniga algatada muudatused, mis kaotaksid erisused korraliste ja erakorraliste volikogu valimiste vahel, seda eriti mõeldes omavalitsuste võimalikele suurühinemistele.

Kolme omavalitsuse ühinemine on lisanud vallajuhtimisse pädevust, mida väikestel valdadel paratamatult napib, rõhutasid Lääne-Saare valla juhid. Samas nad loodavad, et parlament ja valitsus asuvad lõpuks kaasajastama omavalitsuste rahastamise korda, mis senisel moel ei toeta toimivate maaomavalitsuste arengut.

"Te võiksite, õigemini lausa peaksite kirjutama käsiraamatu, kuidas luua tugev omavalitsus," soovitas riigipea.

Lääne-Saare vallajuhid on Saaremaa omavalitsuste üheks liitumise tulised toetajad. Samal meelel on president Ilves, kelle sõnul saaks Saaremaal nii luua jõulise valla, mis ühendab üle 34 000 inimese ja liidab kogu saare üheks tugevaks omavalitsuseks.

Praegu peavad Saaremaal ühinemisläbirääkimisi Kuressaare linn ja 11 valda, erandiks vaid Põide ja Muhu, kelle arvates aitab üks omavalitsus arendada kaasaegset Saaremaad kui kestlikku tervikut ning anda sealsetele inimestele paremad teenused ja suurema kindlustunde.

President Ilves sai kahe päeva jooksul Saaremaal põhjaliku ülevaate ka transpordiühendustest mandriga. Riigipea sõnul on praamivedaja kohustus vastutustundlikult juba ette teavitada inimesi muudatustest liikluses, mis võivad pikendada ootejärjekordi sadamates ning tuua takistusi nii tavainimeste sõitudele kui ka turismikorraldajate ja teiste ettevõtjate tegevusele. Riigi kohustus on aga õppida varasematest vigadest ning tagada, et järgmisel sügisel valmivad uued praamid ka jõuavad õigeaegselt ja segadusteta liinidele.

President Ilves külastas Saaremaal Tallinna Tehnikaülikooli Kuressaare kolledži väikelaevaehituse kompetentsikeskust, piimatööstusettevõtet Saaremaa Delifood OÜ, Kuressaare Ametikooli disainimajakat, Leedri küla ja sealse Orbu talu kadakasiirupi valmistajaid, Põide pruulikoda ning kohtus Saaremaa omavalitsusjuhtidega ja Lääne-Saare valla ettevõtjatega.

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond